Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

L'Oliva

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Sector sud-est del terme municipal. Antic terme del castell del Mujal. Parròquia de la Santa Creu del Mujal.
Emplaçament	Carretera de Súria a Balsareny (BP-4313), al km. 48,2 camí en direcció nord i després nord-est uns 1.400 m.
Alçada:	455

Coordenades:

Latitud:	41.88427
Longitud:	1.83736
UTM Est (X):	403538
UTM Nord (Y):	4637580

Classificació

Número de fitxa	08141 - 313
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Estructuralment bé. Sense manteniment
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 83.EA. Nivell 3. Parcial. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA Pla Especial Urbanístic del Catàleg de Masies i Cases rurals en Sòl no urbanitzable de Navàs, aprovat el 2012, amb el núm. 60.
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús

Titularitat	Privada
Titular:	08140A005000050000IT
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 07/06/2021 - 11:46

Descripció

Masia de dimensions mitjanes, d'origen medieval, emplaçada a la falda d'un turonet. Consta d'un cos residencial de planta rectangular (amb planta baixa més un pis i golfes) que té un cobert adossat a l'est i un altre cobert, independent, al nord. La casa deu ser fruit de diverses ampliacions, i probablement al segle XIX es va eixamplar amb la galeria de migdia. L'aspecte actual es deu a alguna reforma feta ja ben entrat el segle XX, quan es va uniformitzar tota la construcció amb un arrebossat de ciment i es van modificar també la majoria de finestres, de manera que la casa ha perdut en certa manera la seva fesomia tradicional. La façana principal, encarada vers el nord-est, s'ordena a partir del portal central, adovellat i amb un balcó al seu damunt. Els dos contraforts que flanquegen la porta semblen de construcció recent. La resta de finestres que hi podem veure semblen, almenys en part, modificades. La façana oposada, al sud-oest, té una galeria amb doble arcada i dóna a un petit pati posterior. A la façana nord hi ha adossada una petita terrassa amb una interessant cisterna de planta quadrada, perfectament obrada amb carreus. Finalment, la façana sud-est queda singularitzada per una galeria amb tres arcs de mig punt flanquejada per dues finestres, totes amb baranes de balustre. També destaca el ràfec, decorat amb cabirons. A l'angle sud es troba una estança amb una tina i una premsa.

Observacions:

Informació oral facilitada per Joan vilà, de can Peçols

Història

Aquesta masia és d'origen medieval, i ja apareix esmentada entre la llista de masos citats abans del fogatge de 1365-1370. L'any 1312 hi trobem citats a la zona del Mujal els masos de "Bartolomeus" (Bartomeus), "Zoliva" (l'Oliva) i "Sancta cruce" (Santacreu). No en coneixem més notícies, però cal suposar que la masia es devia ampliar als segles XVII-XVIII, i que al segle XIX es dotà de la galeria de migdia. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada com "La Oliva". Hi consta que és una "alqueria (casa de labor)", que estava situada a 6 km del nucli de l'Ajuntament de Castelladral. Tenia un edifici habitat constantment de dos pisos.

Ja entrat el segle XX, el propietari era Salvador Escudé, més conegut com el Salvadoret, un personatge molt popular a Navàs, on tenia un forn de pa. Va viure a la masia fins a la dècada de 1940. El següent propietari fou el seu nebot, de Berga. El 1994 la masia de l'Oliva va quedar afectada pels grans incendis d'aquell any.

Bibliografia

BADIA, J.M. (1988). "Navàs". *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 163.

CAIXAL, ÀLVAR; VILAMALA, Imma i altres (2018). *Pla Especial Urbanístic de protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages)*. Ajuntament de Navàs. Fitxa 83.EA

PIÑERO, J. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic i Històric de Navàs. Ajuntament de Navàs. Fitxa núm. RU. 69.